

Lukas 5: 1-11 en Jesaja 6: 1-6

Intro – over zelfkennis

Vanuit dit verhaal – weer een ontmoeting tussen Petrus en Jezus – denken we onder andere na over het kennen van jezelf. En zelfkennis – dat heeft niet iedereen vanuit zichzelf. Mensen lopen nogal eens het gevaar verkeerde keuzes te maken, banen te kiezen, of partners te kiezen, omdat ze niet een realistisch beeld van zichzelf hebben. Jezelf kennen, zelfkennis – dat is nog al belangrijk wil je het in het leven redden. Even een paar grootheden uit de geschiedenis:

-Van Socrates, een van de belangrijkste filosofen ooit, is een van zijn bekendste leuzes: ken uzelf! Volgens hem kon iemand niet iets kennen, als diegene niet zichzelf kende.

-Calvijn heeft gezegd dat als je God wilt kennen je ook jezelf moet kennen. Het kennen van God en het kennen van jezelf met elkaar verbonden zijn.

-Ook een van de grootste psychologen uit de geschiedenis, C.G. Jung, stelde dat zelfkennis de belangrijkste voorwaarde is om een heel mens te worden. Dus deze mensen zeggen dat als je jezelf niet kent, je niet een heel mens kunt worden, je God niet of nauwelijks kunt kennen of dat je zelfs überhaupt weinig kunt weten.

Overdenking

over Petrus

Petrus (vaak Simon in dit verhaal genoemd, zijn naam betekent: hij die luistert) leert namelijk in dit verhaal *zichzelf kennen*. En hij wordt daar niet vrolijk van. 'Ik ben een zondig mens' staat er. Heeft Petrus last van een pessimistisch zelfbeeld? Is hij zo onzeker over zichzelf? Heeft hij moeite om zichzelf te waarderen?

Wij kennen Petrus als iemand met behoorlijk veel zelfvertrouwen, vaak *te veel zelfvertrouwen*. Iemand met een grote mond, iemand die zijn hoofd wel boven het maaiveld durft uit te steken. Een assertief type. Die Petrus wordt hier geconfronteerd met *zijn eigen falen*. Petrus voelt dat hij niet beantwoord aan de *hoge bedoelingen*. Hij haalt het niet. En daarom vraagt hij of Jezus maar van hem weg gaat. Om te begrijpen dat Petrus tot dit vreemde gebed komt – 'Ga weg van mij, want ik ben een zondig mens' – moeten we eerst kijken wat er gebeurt is.

Petrus als visser

Jezus heeft onderwijs gegeven aan talloze mensen en omdat de mensen zich verdrongen om Jezus heen, stapt Jezus *in de boot van Petrus* om een klein stukje vanaf de kant de mensen te onderwijzen.

Toen Jezus uitgesproken was, gaf Jezus Petrus de opdracht om uit te varen en de netten uit te gooien. Petrus ziet dat om verschillende redenen niet zitten. Zoals eigenlijk *iedereen wel wist en zeker een visser zoals hij* – had je 's nachts veel meer kans om te vangen. En als je al overdag wat ging proberen dan deed je dat in ondiep water. Daar komt nog bij dat Petrus die hele nacht had gevist zonder iets te vangen. Petrus ziet het dus begrijpelijkerwijs niet zitten

met die opdracht van Jezus, maar *legt zich er wel bij neer*: 'maar als u het zegt, dan zal ik de netten uitgooien'. Petrus stelt dus vraagtekens bij Jezus, zegt eigenlijk met zoveel woorden dat hij het wel doet omdat Jezus het zegt, maar *dat het eigenlijk belachelijk is*.

Zoveel heiligheid

De vangst is zo overweldigend groot, dat er een boot bij moet komen om de vangst binnen te halen. Tot zinkens toe – zo vol met vis raken de vissersbootjes. Petrus is er onthutst van. Van zo'n overweldigende vangst, van zo'n *bovennatuurlijk inzicht* van Jezus. Hij vond het blijkbaar begrijpelijker dat iemand zoals Jezus hem, die een beperkt vertrouwen had in Jezus kennis en kunde, *aan de kant zou zetten*. Hij voelt dat hij dat verdiend heeft. Dat hij niet past bij zoveel heiligheid, zoveel gezag, zoveel goedheid. En dan vraagt hij zelf maar of Jezus bij hem weg gaat.

Petrus was *blijkbaar bang geworden*. Want Jezus antwoord hem: wees niet bang. Petrus was geschrokken van *zoveel goedheid, wijsheid, heiligheid*.

Jezus is anders

Jezus laat zien dat het anders zit. Als Petrus verklaart dat hij zondig is, zijn doel mist. Het woord voor zondig dat hier gebruikt wordt heeft te maken met 'zijn doel missen'. Dan zegt Jezus niet – dat valt wel mee. *Hij zegt alleen maar: wees niet bang*, ik zal je een visser van mensen maken. Juist als Petrus aangeeft dat hij de norm niet haalt, dat hij tekort schiet, dan laat Jezus zien dat hij grote plannen heeft met hem. En hij bevestigt daarmee de analyse van Petrus dat hij zondig was. *Dat klopte, Petrus miste zijn doel*, beantwoordde nog niet aan de bedoelingen van zijn leven.

Maar dat was geen enkele reden voor Jezus om weg te gaan, om Petrus af te schrijven. Integendeel, Jezus benoemt de bijzondere rol die Petrus zal krijgen in de plannen van Jezus. *De erkenning dat je een mens bent die tekortschiet*, dat is juist eerder een reden voor Jezus om te blijven bij Petrus. Want die zelfkennis baant voor Jezus de weg *om iets te kunnen maken van Petrus*. Ik denk dat wij hoe we hier zitten dit gebed van Petrus wel herkennen. Of juist zijn tegenhanger.

Want *Jezus blijft niet bij je omdat je zo presteert*, of om omdat je je aan de regels houdt. En daarom is het misschien goed – om even voor jezelf af te vragen: wat zeg/denk ik eerder: ga weg van mij, want ik ben niet goed genoeg. Of de tegenhanger: blijf bij mij, want ik ben goed bezig. Hoe het ook zij: hij wil bij je blijven, omdat hij om je geeft. Dat is de basis – niet je gevoel dat je het wel aardig doet en ook niet het gevoel dat je het niet goed genoeg doet. Hij wil bij je blijven, *omdat hij om je geeft*.

Jezus laat zichzelf liet zien

Even terug naar het verhaal. Nog meer dan over Petrus, gaat *dit verhaal over Jezus*. En dan niet zozeer om de truc van Jezus. Of om te laten zien dat Jezus eigenlijk ook de beste visser van Galilea was. Of omdat Petrus en de anderen die enorme vangst zo hard nodig hadden. Nee, want die wonderbaarlijke visvangst die laten ze aan het eind van het verhaal achter. Blijkbaar mochten anderen die hebben. Misschien wel voor hun familieleden die ze achterlieten.

In dit verhaal laat Jezus zichzelf liet zien. Als iemand die boven mensen uitstijgt. Als iemand die machtig is. Als iemand die te vertrouwen is als hij wat zegt. Als iemand die overstelpend

goed is, die overvloedig geeft – daar wijst die enorme visvangst op. Dat is de Jezus in dit verhaal. *Te vertrouwen, machtig, overstelpend goed.*

En deze Jezus wil aan boord komen van mensen. Daarom stapt hij ook *bij Petrus in de boot*. Jezus neemt daartoe het initiatief. Eerst dient de boot om de mensen toe te spreken, daarna wil Jezus vissen. En als Jezus in je boot stapt, dan neemt hij de regie. Jezus zegt wat er moet gebeuren. Bijvoorbeeld dat ze naar diep water moeten gaan om daar vissen te vangen. Daarmee begaf Jezus zich *op het terrein waar Petrus deskundig was*. Petrus moest leren te vertrouwen op Jezus' regie. Petrus had daar wel wat moeite mee. 'weet u wel hoe hard we ervoor gewerkt hebben vannacht?' Hij twijfelde aan Jezus' aanwijzingen.

En wij kunnen er ook moeite mee hebben. Met een Jezus die de regie wil hebben, die de lijnen wil uitzetten in ons leven. Daar kun je moeite mee hebben – dat gaat *tegen je eigen natuur in als het ware*.

Jezus werkt volgens het *principe van genade – veel geven om niets*. Petrus dacht nog volgens het principe – veel verdienen door te presteren, door hard te werken. En Petrus moest daarin veranderen. Hij leerde door deze ervaring *zijn eigen beperktheid* weer kennen. Hij ging zien hoe klein hij was, en hoe hij *in vertrouwen te kort schoot*. Hoe hij iemand was die zijn doel vaak miste, een doelmisser. En zo leerde Petrus zichzelf kennen.

Gelukkig leven we in een tijd dat we weten dat zonde iets anders en méér is dan dat wat tussen de lakens gebeurt. Maar wat is 'zonde' dan, in woorden van ónze tijd?

-Zonde is de destructieve kracht die liefde teniet doet.

-Zonde negeert de kwetsbaarheid van mensen.

-Zonde leidt naar het waanbeeld dat je niemand nodig hebt

(Christopher Jamison, **Levenslessen van een abt**. De 7 stappen naar een leven volgens Benedictus ; **Gelukslessen van een abt**. De benedictijnse weg naar een goed leven)

Jezus en jij

Als Jezus zich inlaat met je leven, dan ga je ook jezelf leren kennen. Juist als Jezus zich op je boot begeeft (– dat staat in dit verhaal voor de plek waar je thuis bent, waar je ervaren bent, waar je je geld mee verdient, dat staat in dit verhaal voor wat je hebt en wat je kunt. Juist als Jezus zich op je boot begeeft en zich gaat inlaten met wat je hebt en wat je kunt) – dan ga je jezelf leren kennen.

Misschien zeg je dan ook wel 'ga weg van mij' – misschien wil je Jezus helemaal niet zo dichtbij, wil je *een plek waar je je eigen keuzes kunt maken*, waar je vrij bent om zelf de dienst uit te maken. Misschien heb je ook terreinen in het leven waar jij het voor het zeggen wilt houden. Maar Jezus neemt er geen genoegen mee om aan de kant te blijven staan. Hij wil graag bij jou in de boot. En dan gaat hij er zich mee bemoeien – niet om je leven te verzuren, integendeel. *Om daar geweldig genadig te zijn*. Om je te laten zien, dat hij voorziet, dat hij je zoveel wil geven. En soms ook *om je een nieuw doel te geven*.

Misschien zeg je daar ook van: 'ga weg van mij, want ik ben een zondig mens'. Misschien zie je dat ook niet zitten, vind je dat eng. *Dan zegt Jezus vandaag ook: wees niet bang.*